

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Satir över samtidens besserwissrar eller porträtt av överkänslighet

Österlund, Maria

Published in:
Opsis barnkultur

Published: 01/01/2020

Document Version
Accepted author manuscript

Document License
Publisher rights policy

[Link to publication](#)

Please cite the original version:

Österlund, M. (2020). Satir över samtidens besserwissrar eller porträtt av överkänslighet: Recension av Ulrica Kesteres *Den känsliga igelkotten*. *Opsis barnkultur*, (1), 53. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe202201147645>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Satir över samtidens besserwissrar eller porträtt av överkänslighet

Kestere, Ulrica, *Den känsliga igelkotten*, Opal, 2019.

Med den materiella och den affektiva vändningen har ett ökat intresse för sinnesförmimmelser och känslor smugit sig på. Ofta går trenden hand i hand med ett intresse för bilderbokens taktila beskaffenhet, dess papperskvalitet och färgvärld. Ulrica Kesteres bilderbok *Den känsliga igelkotten*, som utstrålar kvalitetstänk, pekar mot detta håll. I läroplanen för förskolan betonas känslö- och empatifostran, vilket också ger utslag i att bilderboken av idag i eskalerande grad uppehåller sig vid att gestalta känslor och relationer. Kestere låter en taggig igelkott axla känslöarbetet. Boken kan också läsas som en gestaltning av en individ som lider av överkänslighet, och som tampas med sin hudlöshet inför andra. Igelkotten kännetecknas ju av sitt taggiga yttre, som är allt annat än hudlöst. Här har hon hittat ett svulstigt björnbär som hon ser till varje dag tills det slutligen är moget att skörda. Men då första tuggan ligger i luften kommer en kråka och blandar sig i. Igelkotten försöker släpa hem det läckra bäret men hindras gång på gång av djur – kråkan, räven, ugglan, vesslan – som ser sig veta bättre vad hon borde göra med bäret: sylt, saft för ett helt år, tårtdekoration. Tills hon slutligen träffar på en gräsand som inte alls blandar sig i, och därför blir bjuden att tillsammans avnjuta bäret, precis som det är.

Berättelsen vecklar ut sig till att handla om förhållningssätt till livet och till hur en kan hålla fast vid sin egen vision. Ett samtidskommenterande stråk är påtagligt i satiriska slängar som: ”Vet du inte vad man gör när man hittar något som är så ovanligt stort?” bräkte kråkan. ”Då tar man en bild på sig själv MED det så man har BEVIS. Hur ska du annars skryta för alla du känner?” Kestere förespråkar vikten av att lyssna till den egna magkänslan. Hennes underskrivade berättelse växer till att vara en mild satir över samtiden då de beskäftiga tror sig veta bäst-djuren paraderar förbi med sina förslag som hör samtidens prestations- och nyttokultur till. Igelkottens längtan, väntan och njutning står för det motsatta, för något som görs bara för dess skönhets och för smakens skull. Läst så växer den strama bilderboken ut till att omfatta en konst- och livssyn.

Bildvärlden är behaglig och spelet mellan färger utsökt, boken präglas av sin påtagliga lust till form och proportionsdynamik, interfolierat av växlingar mellan närbild och miljöpanorama. Boken har kvaliteter som gör den mångskiktad och öppen för ett flertal tolkningsstigar. I språket skrivs sådant som skaver in, som att kråkan bräker och det talas som ”fotoapparat” inte kamera, ett drag som inte fördjupas. Kestere har tidigare gett ut två charmfulla bilderböcker, *Vilda grannar* (2017) om en ängslig kanin i konfrontation med vildare katter och lejon samt *Ottos ulliga tröja* (2019), om en lokatt, en björn och en frusen lemur. Egensinnigheten blommar ut i dessa underfundiga skildringar av samvaro. Influenser från både bilderboks- och konsthantverkstradition knackar på, men hos Kereste landar de på alldeles egna villkor.